

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **J. K.**
státní příslušnost: R. U.
t. č. pobytem X
zastoupen Mgr. Helenou Pindejovou, advokátkou
se sídlem Milady Horákové 13, 602 00 Brno

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky**
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 7. 2022, č. j. X

takto:

- I. Žaloba *se zamítá*.
- II. Žalobce *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému *se nepřiznává* náhrada nákladů řízení.
- IV. Ustanovené zástupkyni žalobce, Mgr. Heleně Pindejové, se sídlem Milady Horákové 13, 602 00 Brno *se přiznává* odměna ve výši 3.400 Kč, kterou jí soud vyplatí do 30 dní od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný požádal o udělení mezinárodní ochrany, aby mohl v Česku zůstat se svou přítelkyní a studovat zde vysokou školu. Žalovaný mu mezinárodní ochranu neudělil. A

konstatoval, že existence rodinných vazeb nemůže být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany v žádné její formě. Krajský soud musel žalobu s ohledem na obsah vznesených námitek zamítnout. Níže však také vysvětlí, v čem žalovaný pochybil. V této věci se totiž projevila nízká úroveň kvality bezplatné právní pomoci poskytované žadatelům o mezinárodní ochranu.

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Žalobce v minulosti studoval na U. Po začátku války musel vycestovat. Do U., odkud pochází, se ale nevrátil. Místo toho cestoval do Turecka a později do Česka, kde požádal o mezinárodní ochranu. Jako důvod uvedl, že má v Česku přítelkyni. U., která musela utéct před válkou a dostala tu pobyt. Kromě toho by zde chtěl dokončit své vysokoškolské vzdělání. Přítelkyně se jmenuje V. Č. a žije ve Z. Jejich vztah trvá již rok a půl. Na U. spolu bydleli v S. Plánovali se vzít. Žalobce měl v plánu najít si zde byt. Přítelkyně by se pak k němu nastěhovala. Do U. by ho mohla následovat až po svatbě.
3. Žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 7. 2022, č. j. X („rozhodnutí žalovaného“) žalobci neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu.
4. Žalobce ve vlasti neuplatňoval politická práva, ani nečelil pronásledování. Pronásledování pro některý z azylově relevantních důvodů mu taky nehrozí. Žádné problémy, které by souvisely s některým z taxativně vymezených azylových důvodů, neuváděl. Žádost o mezinárodní ochranu podal pouze ve snaze zlegalizovat si zde pobyt za účelem společného soužití s přítelkyní. Legalizace pobytu ale není důvodem pro udělení azylu. Žalobce si může vyřídit pobytové oprávnění podle zákona o pobytu cizinců. Mezinárodní ochrana je výjimečným institutem, který ale nechrání cizince před jakýmkoliv negativními jevy v zemi jeho původu.
5. K neudělení humanitárního azylu žalovaný konstatoval, že se zabýval zejména rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce. Přihlédl také k jeho věku a zdravotnímu stavu. Z toho však nevyplýval žádný důvod hodný zvláštního zřetele. Žalobce je dospělý, právně způsobilý, praceschopný a zdravý. Na udělení humanitárního azylu navíc není právní nárok.
6. Žalobci nehrozí trest smrti. Neuvedl ani nic, z čeho by bylo možné dovodit, že by mu reálně hrozilo špatné zacházení ze strany státních orgánů. V Uzbekistánu neprobíhá ozbrojený konflikt, který by žalobce ohrozil. Vycestování žalobce do vlasti rovněž nepředstavuje porušení mezinárodních závazků. Má sice v Česku přítelkyni, ale existence rodinných vazeb nemůže být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany v žádné její formě. Žalovaný v této souvislosti odkazuje na několik rozsudků Nejvyššího správního soudu, ze kterých podle něj vyplývá, že rodinné vazby cizince v Česku nejsou důvodem pro udělení doplňkové ochrany.

III. Obsah žaloby

7. Žalobce podal žalobu, která mu byla připravena v rámci systému bezplatné právní pomoci žadatelům o mezinárodní ochranu. Poukazuje v ní na to, že o mezinárodní ochranu žádal z důvodu sloučení rodiny. V Česku žije jeho přítelkyně, která z Ukrajiny utekla před válkou. Žalobce ví, že nesplňuje definici rodinného příslušníka podle § 13 odst. 2 nebo § 14b odst. 2 zákona o azylu. Má však za to, že u něj měl žalovaný zohlednit, že se s přítelkyní plánovali vzít, před útekem z Ukrajiny spolu žili a jejich vztah trvá delší dobu.

Proto se domnívá, že byt' nejsou manželé, jsou rodinnými příslušníky. To měl žalovaný zohlednit při aplikaci uvedených ustanovení. Případně měl zvážit možnost udělení humanitárního azylu žalobci.

IV. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný znovu zopakoval, proč žalobce nesplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. Důvodem pro její udělení není ani existence rodinných vazeb na území Česka. Žalobce podal žádost pouze účelově s cílem legalizovat si pobyt.

V. Posouzení věci krajským soudem

9. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 soudního řádu správního), ve lhůtě podle § 32 odst. 1 zákona o azylu. O žalobě soud rozhodl bez jednání. Žalovaný s tím souhlasil a žalobce neprojevil nesouhlas.
10. Žaloba *není důvodná*.
11. Žalobce vznáší žalobní námitky ve vztahu k neudělení azylu a doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny (§ 13 a § 14b zákona o azylu). Byt' sám uznává, že nesplňuje definici rodinného příslušníka podle uvedených ustanovení, žalovaný měl podle jeho názoru zohlednit existenci jeho partnerského vztahu s ukrajinskou přítelkyní. Pokud by to ovšem žalovaný udělal, postupoval by v rozporu se zákonem.
12. Ustanovení § 13 i § 14b stanovují jasné podmínky, za kterých lze udělit mezinárodní ochranu za účelem sloučení rodiny. Především zde musí existovat osoba s uděleným azylem nebo doplňkovou ochranou, která je v rodinném vztahu k žadateli. Nemůže ale jít o jakýkoliv rodinný vztah. Mezinárodní ochranu za účelem sloučení rodiny lze udělit pouze rodinným příslušníkům taxativně vyjmenovaným v § 13 odst. 2, resp. v § 14b odst. 2 zákona o azylu. Žalobce však není rodinným příslušníkem azylanta ani držitele doplňkové ochrany. Jeho přítelkyně nemá v Česku udělenou mezinárodní ochranu. A zároveň k ní není v takovém rodinném vztahu, který pro udělení mezinárodní ochrany za účelem sloučení rodiny akceptují výše uvedená ustanovení. *Žalobce tedy nesplňuje žádnou z dvou nutných podmínek pro získání mezinárodní ochrany podle § 13 nebo § 14b zákona o azylu.* To také žalovaný ve svém rozhodnutí zdůvodnil. Pro zohlednění partnerského vztahu s ukrajinskou přítelkyní, která v Česku není držitelkou mezinárodní ochrany, jednoduše nebyl v rámci § 13 a § 14b zákona o azylu žádný prostor.
13. To platí i pro humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu. Na jeho udělení není právní nárok. Legislatore při úpravě podmínek pro jeho udělení zvolil kombinaci neurčitého právního pojmu „případ hodný zvláštního zřetele“ a následného správního uvážení. Žalovaný nejdříve musí interpretovat neurčitý právní pojem „případu hodného zvláštního zřetele“ a posoudit jeho naplnění v konkrétní věci. Pokud dojde k závěru o jeho naplnění, provede správní uvážení, při němž vybere jednu ze dvou alternativ rozhodnutí – udělení či neudělení humanitárního azylu. Jestliže se naopak o případ hodný zvláštního zřetele v konkrétní věci nejedná, nevzniká prostor pro jakoukoliv úvahu správního orgánu a azyl z humanitárního důvodu nelze udělit. Míru volnosti žalovaného při správním uvážení o důvodech pro udělení humanitárního azylu limituje zákaz libovůle (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014-27).
14. Žalovaný dospěl k závěru, že v případě žalobce žádný důvod hodný zvláštního zřetele neexistuje. Jeho odůvodnění je v tomto směru poměrně stručné. Žalovaný nijak nedefinuje

pojem „případ hodný zvláštního zřetele“ a nevysvětluje, proč případ žalobce takovým není. Pouze lakonicky konstatuje, že žalobce je zdravý, mladý a práce schopný muž. Za jiných skutkových okolností by takové zkratkovité odůvodnění nemuselo obstat. V případě žalobce ale ob stojí. Žalobce se v žalobě sice domáhá udělení humanitárního azylu a tvrdí, že u něj existují důvody hodné zvláštního zřetele. *Ani on však neuvádí, v čem konkrétně by tyto důvody měly spočívat.*

15. Judikatura mezi důvody, které mohou vést k udělení humanitárního azylu, řadí např. případy osob těžce postižených či nemocných, případně osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55). V případě žalobce však obdobně závažný důvod skutečně neexistuje. Žalobce celou svou žalobu opírá pouze o vztah se svou přítelkyní. To bez dalšího není důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu. Žalobce takové důvody blíže nespecifikuje. Jeho zcela obecná námitka proto není důvodná.
16. Ve vztahu k dalším důvodům pro udělení mezinárodní ochrany žalobce žádné námitky nevznáší. Jeho žaloba nebyla důvodná.
17. Nad rámec výše vysvětleného závazného odůvodnění však krajský soud považuje za nezbytné se vyjádřit ke způsobu, jakým žalovaný zdůvodnil neudělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Jedná se totiž o jediné ustanovení, které v případě žalobce bylo ve hře. Podle žalovaného existence rodinných vazeb není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany v žádné její formě. To ale není pravda.
18. Důvod pro udělení doplňkové ochrany spočívající v porušení mezinárodních závazků zákon o azylu upravuje nad rámec kvalifikační směrnice. Podle důvodové zprávy k příslušné novele zákona o azylu má toto ustanovení dopadat na „*situace, kdy vycestování není možné s ohledem na respektování soukromí a rodinného života, tak jak je zakotveno v čl. 8 Úmluvy.*“ [tj. Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod]. Dané ustanovení tedy zákonodárce přijal právě s cílem chránit i rodinný život žadatelů o mezinárodní ochranu.
19. Judikatura pak dovodila, že se bude jednat zejména o případy, ve kterých jde o natolik dlouhodobý a intenzivní vztah – nejčastěji dlouholeté manželství či dokonce rodiny s dětmi –, že by nepřiměřeným zásahem do tohoto rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého opuštění Česka. Vždy je třeba zvážit okolnosti konkrétního případu a posoudit, zda se výjimečně nejedná o případ, ve kterém by nepřiměřeným zásahem do rodinného či soukromého života byla právě již nutnost pouhého vycestování z Česka (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2019, č. j. 5 Azs 235/2018-32, a ze dne 25. 1. 2013, č. j. 5 Azs 7/2012-28, č. 2836/2013 Sb. NSS, a tam citovanou judikaturu).
20. Ani z *judikatury*, na kterou ve svém rozhodnutí odkazuje žalovaný, *neplyne, že by existence rodinných vazeb v žádném případě nemohla být důvodem pro udělení doplňkové ochrany* podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Krajský soud ostatně ze své rozhodovací činnosti ví, že v několika málo případech žalovaný skutečně přistoupil k udělení doplňkové ochrany podle uvedeného ustanovení právě z důvodu rodinných vazeb žalobce v Česku.
21. V napadeném rozhodnutí tedy žalovaný v rozporu se smyslem zákona, aktuální judikaturou i vlastní rozhodovací praxí konstatuje, že rodinné vazby nemohou vést k udělení mezinárodní ochrany. Žalobce přitom právě o rodinné vazby opírá svou žádost o mezinárodní ochranu. Namísto toho, aby žalovaný tyto důvody řádně posoudil

na podkladu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, je jeho devítistránkové rozhodnutí plně obecných frází o výjimečnosti institutu mezinárodní ochrany a snaze žalobce legalizovat si pobyt. Zatímco relevantní část jeho rozhodnutí, kterou tvoří jeden odstavec na str. 8, pouze dezinterpretuje judikaturu a staví na nesprávném právním závěru.

22. Ve vztahu k neudělení doplňkové ochrany pro porušení mezinárodních závazků ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu však žalobce bohužel žádné žalobní námitky nevznáší. S ohledem na vázanost soudu žalobními body (§ 75 odst. 2 soudního řádu správního) krajský soud proto nemohl rozhodnutí žalovaného v části neudělení doplňkové ochrany zrušit. Přesto považoval za žádoucí to zde žalovanému vytknout.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

23. Krajský soud posoudil žalobní námitky jako nedůvodné. Proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 soudního řádu správního).
24. Neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady řízení nevznikly. (§ 60 soudního řádu správního).
25. Usnesením ze dne 30. 8. 2022 krajský soud žalobci ustanovil zástupkyní advokátku Mgr. Helenu Pindejovou. Odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů soudem ustanoveného advokáta hradí stát [§ 35 odst. 10 věty první za středníkem soudního řádu správního]. Výše odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů se stanoví podle § 35 odst. 2 soudního řádu správního na základě advokátního tarifu.
26. Krajský soud přiznal ustanovené zástupkyni odměnu za jeden úkon právní služby: příprava a převzetí věci [§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu]. Odměna za jeden úkon právní služby činí 3.100 Kč [§ 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu]. K tomu je třeba připočítat paušální náhrady hotových výdajů 300 Kč [§ 13 odst. 3 advokátního tarifu]. Odměnu v celkové výši 3.400 Kč krajský soud ustanovené zástupkyni přiznal výrokem IV.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno dne 25. ledna 2023

Martin Kopa, v. r.
samosoudce